

Sosiologia

Sosiologia kuuluu ns. perusyhteiskuntatieteisiin, jonka tutkimusala määritellään hyvin laajasti, kattaen kaiken inhimillisen toiminnan alkaen yksilöiden keskinäisestä vuorovaikutuksesta päätyen kokonaisiin yhteiskuntiin. Näin ollen sosiologisen tiedon merkitys ulottuu laajasti kaikille yhteiskunta- ja kulttuurielämän alueille.

Sosiologinen tutkimus kohdistuu sosiaaliseen toimintaan, siitä muodostuviin sosiaalisiin järjestelmiin ja niiden välisiin suhteisiin. Sosiologit osallistuvat myös yhteiskunnalliseen keskusteluun ja sillä voidaan nähdä olevan yhteiskuntakriittinen tehtävä: sosiologinen tutkimus käsittelee tyypillisesti myös yhteiskunnassa esiintyviä epäkohtia ja ristiriitoja.

Sosiologian opetus ja tutkimus pyrkii toisaalta selittämään ja toisaalta ymmärtämään yhteiskunnassa esiintyviä rakenteita ja toimintaa teoreettisella ja empiirisellä tasolla. Vaasan yliopiston sosiologian opetuksessa painottuvat vahvan teoreettis-metodologisen ymmärryksen kehittämisen lisäksi erityisesti organisaatiososiologian alueelle sijoittuvat kysymykset. Tämän vuoksi sosiologian opintojaksot on suunniteltu siten, että ne perehdyttävät opiskelijan yhteiskuntateorian tärkeimpiin suuntauksiin, yhteiskunnan rakenteeseen ja sen keskeisten instituutioiden toimintaan sekä sosiaalitieteiden oppihistoriaan.

Sosiologia sivuaineena

Sosiologiaa voi opiskella vapaana sivuaineena tiedekunnasta tai pääaineesta riippumatta. Sosiologian opinnot tarjoavat vahvan tuki- ja sivuaineen erityisesti hallintotieteelliseen koulutukseen, mutta se antaa lisäarvoa myös Vaasan yliopistossa muilla koulutusaloilla suoritettaviin tutkintoihin.

Sivuaineopiskelijoiden tutkintovaatimukset ovat pääaineohjelman mukaiset lukuun ottamatta aineopintojen opintojaksoa *Kandidaatintutkielma*, jota sivuaineopiskelijat eivät suorita ja *Hallintotieteellinen tutkimus*, joka tietyin edellytyksin suoritetaan korvaavana suorituksena sosiologian assistentin kanssa sovittavalla tavalla (ks. ko. opintojakson kuvaus).

Mikäli opiskelijalla on suoritettuna taloussosiologiasta valmis opintokokonaisuus, voi hän siirtyä ilman erillistä menettelyä suorittamaan sosiologian tutkintovaatimusten mukaisesti seuraavaa opintokokonaisuutta.

Taloussosiologian opintojen loppuunsaattaminen

Opiskelijalla on mahdollisuus niin halutessaan suorittaa aloittamansa taloussosiologian opintokokonaisuuden (perus-, aine- tai syventävät opinnot) valmiiksi 31.7.2008 mennessä lukuvuoden 2004–2005 opetussuunnitelman mukaisesti. Taloussosiologian opetussuunnitelman mukaisia luontokursseja ja tenttejä ei järjestetä 1.8.2005 lukien, vaan opintojaksojen suoritus-tavoista tulee erikseen sopia sosiologian assistentin kanssa.

Opintojen suositeltava suoritusjärjestys ja arviointi

sosiologian opetussuunnitelma on laadittu siten, että suositeltava opintojen suoritusjärjestys vastaa opintojaksojen kronologista numerointia. Tarjottava luento-opetus perustuu oppiaineessa syklisyyteen, jossa valtaosa kursseista toteutetaan kahden vuoden sykleissä. Opetuksen syklisyys tullaan ottamaan huomioon laadittaessa opiskelijan henkilökohtaista opintosuunnitelmaa. Pelkästään kirjatenttien tai esseiden suoritettavat opintojaksot voidaan suorittaa vuosittain.

■ ■ Sosiologian opinnot

Perusopinnot 25 op (15 ov)	op	ov
Johdatus sosiologiaan	5	3
Suomalaisen yhteiskunnan instituutiot	5	3
Suomalainen nykysosiologia	10	6
Yhteiskuntatieteiden metodologia	5	3
Aineopinnot 48 op (24 ov)		
Klassinen sosiologia	10	5
Sosiologinen mikroteoria	10	5
Sosiologian teoreettiset suuntauokset	10	5
Hallintotieteellinen tutkimus	8	4
Kandidaatintutkielma	10	5
Syventävät opinnot 80 op (40 ov)		
Modernin yhteiskunnan instituutiot	6	3
Moderni organisaatio ja verkostot	8	4
Sosiaalinen pääoma	8	4
Vertailututkimus	10	5
Tutkimusseminaari	8	4
Pro gradu -tutkielma	40	20

Opintojaksokuvaukset

Perusopinnot (25 op)

1. Johdatus sosiologiaan

Introduction to Sociology

Koodi ja laajuus: SOSL1001, 5 op / 3 ov

Ajoitus: sl. 2005

Tavoite ja sisältö: Tutustuminen sosiologiaan yhtenä perusyhteiskuntatieteenä ja keskeisen sosiologisten käsitteistön hallinta sekä sosiologian pääpiirteittäinen oppihistorian, erityisalojen ja yleisten soveltamiskohteiden tunteminen.

Kirjallisuus:

1. Giddens: Sociology, 2001. (myös ruotsiksi)

Suoritustapa: Luennot ja kirjallisuus.

Arviointi: Tentti.

Vastuopettaja: Professori.

2. Suomalaisen yhteiskunnan instituutiot

Institutions in Finnish Society

Koodi ja laajuus: SOSL1002, 5 op / 3 ov

Ajoitus: sl. 2005

Tavoite ja sisältö: Tutustuminen suomalaiseen yhteiskuntaan "politiikkana", "hallintona", "taloutena" ja "kulttuurina" ja niiden rakenteiden ja yhteiskunnallisten muutosten esittely.

Kirjallisuus:

1. Jokinen & Saaristo: Suomalainen yhteiskunta, 2002.

2. Valkonen & al: Suomalaiset. Yhteiskunnan rakenne teollistumisen aikana, 1985.

Lisätietoja: Jakso on osa tiedekunnan yhteistä Hallinto-osaamisen kokonaisuutta.

Suoritustapa: Luennot ja kirjallisuus.

Arviointi: Tentti.

Vastuopettaja: Professori.

3. Suomalainen nykysosiologia

Contemporary Finnish Sociology

Koodi ja laajuus: SOSL1003, 10 op / 6 ov

Ajoitus: sl. 2005 ja kl. 2006

Tavoite ja sisältö: Laajempi tutustuminen tuoreimpaan kotimaiseen sosiologiseen tutkimukseen ja sosiologisen tutkimuksen erityisaloihin. Perehtyminen suomalaisen yhteiskunnan nykytilaan ja -tutkimukseen.

Kirjallisuus: kolme kohtaa seuraavista vaihtoehdoista (A-D), joista kaksi suoritetaan kirjallisuuskuulusteluna ja kolmas esseenä (opettajan kanssa erikseen sovittavalla tavalla)

A. Kaupunki- ja maaseut sosiologia

1. Riuksela (toim.): Järkäleitä ja kulma-kiviä, 2001.

2. Saarteenoja: Kaupungin ja maaseudun vuorovaikutus alueellisessa kehittämissä politiikassa, 2004.

B. Organisaatiososiologia

1. Ruostetsaari: Valta muutoksessa, 2003.

2. Eräsaari: Julkinen tila ja valtion yhtiöittäminen, 2002.

C. Taloussosiologia

1. Kosonen: Pohjoismaiset mallit murroksessa, 1998.

2. Kosonen & Simpura (toim.): Sosiaalipolitiikka globalisoituvassa maailmassa, 1999.

D. Oikeussosiologia

1. Kyntäjä: Muurahaisia oikeussosiologian pesästä, 2000.

2. Tala: Lakien vaikutukset, 2001.

Suoritustapa: Kirjallisuuskuulustelu ja esse.

Arviointi: Tentti.

Vastuopettaja: Assistentti.

4. Yhteiskuntatieteiden metodologia

Methodology of Social Sciences

Koodi ja laajuus: SOSL1004, 5 op / 3 ov

Ajoitus: sl. 2005

Tavoite ja sisältö: Perehtyminen yhteiskuntatieteiden metodologiaan, tutkimusprosessiin ja empiriisiin tutkimusmenetelmiin. Tavoitteena on antaa näkemys tutkimuseettisistä kysymyksistä, teorian merkityksestä tutkimukselle ja aineiston hankintaan, analyysimenetelmien valintaan liittyvistä kysymyksistä.

Kirjallisuus:

1. Töttö: Syvällistä ja pinnallista. Teoria, empiria ja kausaalisuus sosiaalitutkimuksessa, 2004.

2. Alasuutari: Laadullinen tutkimus, 1999.

Suoritustapa: Luennot ja kirjallisuus.

Arviointi: Tentti ja harjoitukset.

Vastuopettaja: Assistentti.

AINEOPINNOT (48 op)

5. Klassinen sosiologia

Classical Sociology

Koodi ja laajuus: SOSL2001, 10 op / 5 ov

Ajoitus: sl. 2005 ja kl. 2006

Tavoite ja sisältö: Tutustuminen sosiologian klassiseen perintöön ja historialliseen kehitykseen sekä keskeisiin sosiologian klassikoihin alkuperäisjulkaisujen muodossa.

Kirjallisuus: Kaikille yhteinen osio (A) ja valinnainen osa (B-E), josta valitaan kaksi osiota

A. Kaikille yhteinen osa

1. Gronow, Noro & Töttö: Sosiologian klassikot, 1996.

B. Marx

1. Marx: Pääoma (osa I), 1974.

C. Durkheim

1. Durkheim: Sosiaalisesta työnjaosta, 1990.

2. Durkheim: Sosiologian metodisäännöt, 1982.

D. Weber

1. Weber: Economy and Society I (ss. 3–62, 212–301) ja II (ss. 641–901), 1978.

2. Hietaniemi (toim.): Aiheita Weberistä (ss. 9–37; 105–126), 1987.

E. Simmel

1. Simmel: Rahan filosofia, 1997.

2. Simmel: Pieni sosiologia, 1999.

3. Noro: Muoto, moderniteetti ja kolmas, 1991.

Suoritustapa: Kirjallisuuskulustelu (opettajan kanssa erikseen sovittavalla tavalla).

Arviointi: Tentti.

Vastuopettaja: Professori.

6. Sosiologinen mikroteoria

Sociological Microtheories

Koodi ja laajuus: SOSL2002, 10 op / 5 ov

Ajoitus: kl. 2006

Edeltävät opinnot: suosituksena opintojakso Klassinen sosiologia

Tavoite ja sisältö: Tutustuminen Talcott Parsonsin asemaan ”kypsän” sosiologian perustajana ja perehtyminen Parsonsin jälkeiseen amerikkalaiseen mikrososiologiaan.

Kirjallisuus: Valinnainen osa (A-C), josta valitaan kaksi osiota

A. Etnometodologia

1. Garfinkel: Studies in Ethnomethodology, 1984.

2. Heritage: Harold Garfinkel ja etnometodologia, 1996.

B. Symbolinen interaktionismi

1. Goffman: Frame Analysis, 1986.

2. Goffman: Minuuden riistäjät, 1997.

C. Sosiaalikonstruktivismi

1. Berger & Luckmann: Todellisuuden sosiaalinen rakentuminen, 1994.

2. Heiskala: Sosiaalinen konstruktivismi. Teoksessa Rahkonen (toim.): Sosiologi sen teorian uusimmat virtaukset, 1995.

3. Heiskala: Toiminta, tapa ja rakenne, 2000.

Suoritustapa: Luennot ja kirjallisuus.

Arviointi: Tentti.

Vastuopettaja: Assistentti.

7. Sosiologian teoreettiset suuntauokset

Theoretical Alternatives in Sociology

Koodi ja laajuus: SOSL2003, 10 op / 5 ov

Ajoitus: kl. 2006

Tavoite ja sisältö: Tutustuminen sosiologian nykyisiin pääsuuntauksiin ja teoreettisiin mahdollisuuksiin ja tutustua eräiden nykyteoreetikoiden alkuperäistuotantoon.

Edeltävät opinnot: suosituksena opintojakso Klassinen sosiologia

Kirjallisuus: valitaan kaksi osiota seuraavista vaihtoehdoista (A-E)

A. Kentät ja habitus

1. Bourdieu: Distinction, 1992

2. Mäkelä: Pierre Bourdieu – erottautumisen teoreetikko. Teoksessa Heiskala (toim.): Sosiologisen teorian nykysuuntauksia, 1994.

B. Diskurssietiikka

1. Habermas: Between Facts and Norms. Contributions to a discourse theory of law and democracy, 1996.

2. Kangas: Jürgen Habermas ja modernin projektin puolustuksen vaikeus. Teoksessa Heiskala (toim.): Sosiologisen teorian nykysuuntauksia, 2000.

C. Rakenteistuminen

1. Giddens: The Constitution of Society, 1985.

2. Ilmonen: Anthony Giddensin rakenteistumisteoria ja sen kritiikki. Teoksessa Heiskala (toim.): Sosiologisen teorian nykysuuntauksia, 2000.

3. Heiskala: Kohti keinotekoista yhteiskuntaa (ss. 162–182), 1996.

D. Autopoleettinen systeemiteoria

1. Luhmann: Ekologinen kommunikaatio, 2004 ja Kangas: Yhteiskunta, 2005.

tai

1. Luhmann: The Sociological Theory of Law, 1985 ja Kangas: Niklas Luhmannin (postmoderni?) superteoria. Teoksessa Rahkonen (toim.): Sosiologisen teorian uusimmat virtaukset, 1995.

E. Valta-analytiikka

1. Foucault: Discipline and Punish (myös suom), 1977.

2. Foucault: Seksuaalisuuden historia I, 1998.

3. Tuori: Foucault'n oikeus (ss. 1–39), 2002.

Suoritustapa: Luennot ja kirjallisuus.

Arviointi: Tentti.

Opettaja: Professori

8. Hallintotieteellinen tutkimus

Methodology of Administrative Science

Koodi ja laajuus: HALL2001, 8 op / 4 ov

Ajoitus: 2. vuosi.

Edeltävät opinnot: –

Oppimistavoitteet: Jakso perehdyttää hallintotieteellisen tutkimuksen tieteenfilosofiseen perustaan, empiirisiin tutkimusmenetelmiin ja tutkimusprosessiin. Jaksolla tarkastellaan hallinnontutkimuksessa käytetyimpiä kvantitatiivisia ja kvalitatiivisia tutkimusmenetelmiä.

Kirjallisuus:

1. Alkula, Pöntinen & Ylöstalo: Sosiaalitutkimuksen kvantitatiiviset menetelmät. Porvoo 1994.
2. Hirsjärvi & Hurme: Tutkimushaastattelu. Helsinki 2000.
3. Niiniluoto: Johdatus tieteenfilosofiaan. Helsinki 1997.

Suoritustapa: Kirjallisuuden ja luentojen tenttiminen. SPSS-harjoitusten suorittaminen.

Arviointi: Luento- ja kirjallisuustentti, 1–5.

Vastuopettaja: Hallintotieteen yliassistentti.

Lisätiedot: SPSS-harjoituksissa pakollinen läsnäolo. Jakso järjestetään yhteistyössä *Julkisjohtamisen laitoksen kanssa*. Ne opiskelijat, jotka sisällyttävät opintojakson hallintotieteiden pää- tai sivuaineeseen sopivat korvaavasta suorituksesta assistentin kanssa.

9. Kandidaatintutkielma

Thesis (Bachelor Level)

Koodi ja laajuus: SOSL2004 (seminaari), SOSL2005 (tutkielma), 10 op / 5 ov

Ajoitus: Ei järjestetä lukuvuonna 2005–2006.

Edeltävät opinnot: Opintojaksot Yhteiskuntatieteiden metodologiaa ja Hallintotieteellinen tutkimus

Tavoite ja sisältö: Kandidaatintutkielman laatiminen ja seminaari-istunnot. Työskentely johtaa itsenäiseen, 25 sivun laajuiseen kirjalliseen esitykseen sosiologian alalta.

Kirjallisuus: Hallintotieteellisten töiden laadintaohjeet (uusin versio). Muu kirjallisuus sovitaa erikseen seminaarin alussa.

Suoritustapa: Seminaari, jossa perehdytään tutkimustyön alkeisiin ja sosiologiseen nykykeskusteluun, henkilökohtainen ohjaus

Arviointi: Kandidaatintutkielma hyväksytään ja arvostellaan asteikolla erinomainen, erittäin hyvä, hyvä, tyydyttävä tai välttävä.

Arvosteltu kandidaatintutkielma lasketaan mukaan pääaineen arvosanaan.

Vastuopettaja: Professori ja assistentti

Lisätiedot: Kandidaatintutkielmaksi hyväksytään tarkastettu ja korjattu seminaarityö, kun opiskelija kirjoittaa siihen liittyvän kypsyysnäytteen. Kypsyysnäytteeseen voi ilmoittautua kun kandidaatintutkielma on jätetty. Kypsyysnäyte tarkastetaan sekä äidinkielen että sisällön osalta.

Sosiologiaa sivuaineenaan opiskelevat eivät suorita tätä opintojaksoa.

SYVENTÄVÄT OPINNOT (80 op)

10. Modernin yhteiskunnan instituutiot

Institutions in Modern Society

Koodi ja laajuus: SOSL3001, 6 op / 3 ov

Ajoitus: Ei järjestetä lukuvuonna 2005–2006

Tavoite ja sisältö: Perehtyminen organisaatioiden ja instituutioiden asemaan modernin yhteiskunnan yhteiskuntarakenteessa

Kirjallisuus:

1. Morgan: Organizations in Society, 1990.
2. Webster: Theories of the Information Society, 2002.
3. Mingione: Fragmented Societies: A Sociology of Economic Life beyond the Market Paradigm, 1991.

Suoritustapa: Luennot ja kirjallisuus.

Arviointi: Tentti.

Vastuopettaja: Professori.

11. Moderni organisaatio ja verkostot

Modern Organizations and Networks

Koodi ja laajuus: SOSL3002, 8 op / 4 ov

Ajoitus: Ei järjestetä lukuvuonna 2005–2006.

Tavoite ja sisältö: Perehtyminen organisaatioiden sisäisten ja välisten verkostojen problematiikkaan.

Kirjallisuus:

1. Granovetter: Economic Action and Social Structure: The Problem of Embeddedness. Artikkelit lehdessä American Journal of Sociology 91, 481–510 tai sama kokoomateoksessa, 1985.
2. Etzioni: A Comparative Analysis of Complex Organizations: On Power, Involvement, and Their Correlates, 1975.
3. Clegg: Modern Organizations: Organization Studies in the Postmodern World, 1991.

Suoritustapa: Luennot ja kirjallisuus.

Arviointi: Tentti.

Vastuopettaja: Professori.

12. Sosiaalinen pääoma

Social Capital

Koodi ja laajuus: SOSL3003, 8 op / 4 ov

Ajoitus: Ei järjestetä lukuvuonna 2005–2006.

Tavoite ja sisältö: Sosiaalinen pääoma sosiologian tutkimuskohteena.

Kirjallisuus:

1. Putnam: Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community, 2000.
2. Coleman: Foundations of Social Theory, 1990.

3. Ilmonen (toim.): Sosiaalinen pääoma ja luottamus, 2000.

Suoritustapa: Luennot ja kirjallisuus.

Arviointi: Tentti.

Vastuopettaja: Assistentti.

13. Vertailututkimus

Comparative Administrative Research

Koodi ja laajuus: HALL3001, 10 op / 5 ov

Ajoitus: 4. vuosi

Edeltävät opinnot: Hallintotieteellinen tutkimus.

Oppimistavoitteet: Jakso syventää vertailumetodin käyttöön liittyviä tutkimusvalmiuksia sekä harjaannuttaa vertailumetodin käyttöön. Jaksolla tarkastellaan sekä kvantitatiivisin että kvalitatiivisin aineistoin toteutettua vertailututkimusta.

Kirjallisuus:

1. Salminen (toim.): Hallintovertailun metodologiaa. Vaasa 2000.

2. Ragin: The Comparative Method: Moving Beyond Qualitative and Quantitative Strategies. Berkeley 1987.

3. Heady: Public Administration: A Comparative Perspective. 5th edition tai uudempi. New York 1996.

Suoritustapa: Luento- ja kirjallisuuden tenttiminen sekä ohjattu harjoitustutkimus.

Arviointi: Luento- ja kirjallisuustentti, 1–5, hyväksytyt harjoitustutkimus.

Vastuopettaja: Hallintotieteen professori/yliassistentti.

Lisätiedot: Jakso järjestetään yhteistyössä *Julkisjohtamisen laitoksen kanssa*.

14. Tutkimusseminaari

Research Seminar

Koodi ja laajuus: SOSL3004, 8 op / 4 ov

Ajoitus: Ei järjestetä lukuvuonna 2005–2006.

Tavoite ja sisältö: Tutkimussuunnitelman laatiminen ja pro gradu -tutkielmatyön käynnistäminen.

Suoritustapa: Seminaaritapaamiset, henkilökohtainen ohjaus.

Edeltävät opinnot: Suosituksena opintojakso Vertailututkimus.

Vastuopettaja: Professori ja assistentti.

15. Pro gradu -tutkielma

Thesis

Koodi ja laajuus: SOSL3005, 40 op / 20 ov

Vastuopettaja: Professori.

Arviointi: Tutkielman arvostelu seitsenportaista asteikkoa käyttäen.